

Utdanningsutvalget

Dato: 11.09.2026 09:00

Sted: C104

Notat:

Saksliste

Vedtakssaker

19/26 Godkjenning av innkalling og saksliste 4/26	3
20/26 Etablering av arbeidsgruppen AI-CRAFT	4
21/26 Introduksjon av Schoolyear i digitale eksamener	5
22/26 Muntlig forsvar av masteroppgaven	6
23/26 Karakterpraksis i profiler og institutt	9
24/26 Prorektor orienterer 4/26	12
25/26 Eventuelt 4/26	13

Orienteringssaker

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE 4/26

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 25/03730-15

Utvalg	Møtedato	Utvalgsnr
	11.09.2026	19/26

Forslag til vedtak:

Utvalget godkjenner innkalling og saksliste 4/26

Bakgrunn:

Til dette møtet har vi følgende saker:

Dagsaktuelle saker:

- Sak 24/26 Prorektor orienterer 4/26

Kvalitetssikring

- Sak 22/26 Muntlig forsvar av masteroppgaven
- Sak 23/26 Karakterpraksis i profiler og institutter

Kvalitetsutvikling

- Sak 20/21 Etablering av arbeidsgruppen AI-CRAFT
- Sak 21/26 Introduksjon av Schoolyear i digitale eksamener

Andre saker

- Sak 25/26 Eventuelt 4/26

ETABLERING AV ARBEIDSGRUPPEN AI-CRAFT

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 26/05903-1

Utvalg

Møtedato
11.09.2026

Utvalgsnr
20/26

Forslag til vedtak:

Utvalget tar saken til orientering.

Bakgrunn:

KI blir en stadig viktigere drivkraft for forskning, utdanning og administrative prosesser i høyere utdanning og ved NHH. I tråd med den nylig lanserte strategien, der KI spiller en sentral rolle i å styrke kvalitet, relevans og effektivitet, er det et økende behov for å utvikle systematisk kompetanse på tvers av organisasjonen. Faglig ansatte trenger både pedagogisk og teknisk forståelse av KI, samt tilgang til felles ressurser og støtteordninger.

Arbeidsgruppen for KI-kompetanse, ressurser og opplæring av faglig ansatte skal bidra til å koordinere innsatsen, identifisere behov, gi råd og foreslå konkrete tiltak for å sikre at NHH bygger bærekraftig kapasitet og tar i bruk KI på en ansvarlig og faglig forsvarlig måte.

Arbeidsgruppen består av Vidya Oruganti (leder), Claudia Förster Hegrenæs, Jørgen Haug og Frank Mortensen.

INTRODUKSJON AV SCHOOLYEAR I DIGITALE EKSAMENER

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 26/05903-2

Utvalg

Møtedato
11.09.2026

Utvalgsnr
21/26

Forslag til vedtak:

Utvalget tar saken til orientering

Bakgrunn:

Fremveksten av kunstig intelligens (KI) skaper en rekke utfordringer for våre vurderingsformer og eksamensprosedyrer. En særlig utfordring ved digitale eksamener som krever tilgang til spesialisert programvare, som Microsoft Excel, er at de nyeste versjonene av programvaren inneholder KI-funksjonalitet. For å sikre integriteten til disse eksamenene gjennomførte Seksjon for eksamen våren 2026 en pilotering av det nye eksamensverktøyet Schoolyear. Ved bruk av Schoolyear logger studentene seg inn fra egne maskiner til et sikkert miljø som kjører på et eksternt skrivebord (remote desktop).

Våren 2026 ble programvaren pilotert i emnene ACC421A og FIE400E. Selv om det var enkelte innledende utfordringer, har Seksjon for eksamen i hovedsak evaluert piloteringen positivt.

Høsten 2026 er det planlagt å bruke Schoolyear ved følgende eksamener som benytter Excel: BED2, BED3E, FIN10, RRR11, BUD1, ACC421A, BUS400N, BUS401E, BUS466, BUS477, FIE400E og FIE400N.

I tillegg planlegges løsningen brukt ved følgende eksamener som benytter Python eller R: MET4, SAM4A, FOR14, TECH2, TECH5, BAN405 og BAN430.

Prorektor vil gi en kort presentasjon av programvaren og erfaringene fra piloteringen.

MUNTLLIG FORSVAR AV MASTEROPPGAVEN

Saksbehandler Kjell Borlaug
Arkivreferanse 25/01773-11

Utvalg

Møtedato
11.09.2026

Utvalgsnr
22/26

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget støtter innføring av justerende muntlig forsvar av masteroppgave i NHHs masterprogram.

Utvalget oppfordrer prorektor til å innføre ordningen så raskt som mulig, og at administrasjonen bes utarbeide de nødvendige administrative rutinene.

Bakgrunn:

Den 15. april 2026 behandlet Utdanningsutvalget (UU) sak 12/26 Muntlig forsvar av masteroppgavene/karaktersetting av masteroppgavene.

I dette saksfremlegget avklarer Studieadministrativ avdeling det rettslige grunnlaget for innføring av muntlig forsvar av masteroppgavene og vi anbefaler en modell for gjennomføring av en slik ordning.

I dag er kravene til to-årige mastergrader fastsatt i universitet- og høyskoleforskriften (uh-forskriften) §§ 2-6 og 2-9.

Etter § 2-6, tredje ledd, skal det selvstendige arbeidet, som i § 2-9, første ledd, defineres som en masteroppgave eller tilsvarende større arbeid ha et omfang på minimum 30 studiepoeng. Videre kreves det at det selvstendige arbeidet skal vise forståelse, refleksjon og modning.

Etter § 2-9, andre ledd, er det opp til institusjonene å fastsette nærmere regler for masteroppgaven, herunder vurderingsordning. Så lenge øvrige krav er tilfredsstilt, vil NHH kunne endre vurderingsordningen med hjemmel i uh-forskriften § 2-9, andre ledd.

Dette handlingsrommet er det allerede flere institusjoner som har gjort nytte av gjennom å inkorporere en muntlig komponent i vurderingen av det selvstendige arbeidet i ett eller flere av sine studieprogram.

Da utdanningsutvalget hadde saken til behandling, forelå det et notat, Master thesis assessment proposal, datert 8. april 2026. Av notatet går det frem at en kan se for seg tre alternativer:

- 1) En helhetlig løsning hvor det blir satt én felles karakter på den skriftlige og den muntlige delen
- 2) En løsning hvor en foreløpig karakter på det skriftlige arbeidet, eventuelt kan justeres opp eller ned basert på den muntlige delen
- 3) En løsning hvor karakteren på oppgaven utgjør et vektet snitt mellom de to delene

Av disse kan det første og det tredje alternativet sies å være veldig like, men i fortsettelsen anbefales det å skrote det tredje. Dette fordi den skriftlige delen må telle langt mer enn en muntlig komponent på 20-30 minutter i et slikt oppsett. Da vil deler av «poenget» kunne forsvinne i den påfølgende utregningen av endelig karakter.

En rask gjennomgang av praksis ved andre institusjoner viser at UiO, UiB, NTNU, UiT, NMBU og OsloMet i noen grad gjør nytte av alternativ 2 (justerende muntlig). Det finnes også eksempler på at NTNU gjør nytte av alternativ 1, altså at masteren først sensureres etter det muntlige forsvaret (to-årig master i geologi).

Å kalle inn studentene til et muntlig forsvar av deres masteroppgave uten at de på forhånd vet hva det skriftlige arbeidet er vurdert til, kan føre til et økt stressnivå hos studentene. Samtidig kan det potensielt bli en tyngre jobb for sensorene å begrunne en beslutning om å justere ned en oppgave etter den muntlige delen, enn om det ikke settes noen karakter før etter endt muntlig.

Ut fra dette anbefaler Studieadministrativ avdeling at NHH i fortsettelsen går videre med alternativ 2 ovenfor og etablerer en vurderingsordning som i utgangspunktet består av to deler, en skriftlig del (masteroppgaven) og en muntlig del – forsvar av masteren/justerende muntlig. Når en vurderingsordning består av flere deler, fastsetter vår forskrift om fulltidsstudiene § 4-4 (1) at et bestått resultat fordrer at samtlige deler er bestått.

Den skriftlige delen sensureres av to sensorer, som i fellesskap setter en foreløpig karakter. Vurderes den skriftlige delen til stryk (F), treffes det umiddelbart et sensurvedtak i tråd med det.

Blir den skriftlige delen gitt en foreløpig ståkarakter (A-E), blir den meddelt studenten(e) samtidig som hen kalles inn til et digitalt møte hvor hen muntlig skal forsvare den innleverte masteroppgaven overfor de to sensorene. Et slikt møte kan vare inntil 30 minutter.

Studenten(e) sin prestasjon kan medføre en justering av den foreløpige karakteren til studentenes gunst og ugunst. Har to studenter levert sammen, kan det settes to ulike karakterer om den muntlige prestasjonen gir et klart grunnlag for det.

Student som ikke møter til det muntlige forsvaret, og kan dokumentere at det skyldes en gyldig fraværsgrunn, vil få tilbud om en utsatt muntlig prøve. I motsatt fall regnes studenten som ikke møtt, og karakteren må settes til F uavhengig av hva den skriftlige delen ble vurdert til.

Den muntlige delen kan ikke påklages, men når det opprinnelige sensurvedtaket, som i en slik anbefalt ordning, blir fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig eksamen og karakteren på den skriftlige delen av eksamen endres ved ny sensur, skal institusjonen avholde en ny muntlig eksamen for å fastsette den endelige karakteren.

Tidligste implementering

Formelt sett kan ikke Studieadministrativ avdeling se at det er noe i veien for å innføre en ordning med muntlig forsvar av masteroppgaven allerede fra det kommende vårsemesteret. Hvorvidt det er praktisk gjennomførbart er et annet spørsmål.

I tidligere nevnte notat og under behandlingen i UU ble det reist en rekke problemstillinger som må tas ned før en slik ordning kan innføres. Det må avklares hvordan man ønsker å gjennomføre dette, og det bør lages en rutine som ivaretar kravet til likebehandling av kandidatene.

En tidlig innføring er avhengig av at informasjonen om det praktiske ved en slik ny ordning er klar tidlig.

I høstsemesteret publiseres normalt emnetilbudet og respektive emnebeskrivelser for det kommende vårsemesteret medio desember. Ved NHH foreligger det pr. i dag ingen egen emnebeskrivelse for det selvstendige arbeidet (masteroppgaven), men informasjon er gitt via flere ulike nettsider.

Som et absolutt minimum må nettsidene som omhandler masteroppgaven og arbeidet med denne være oppdatert med all relevant informasjon om den nye ordningen på tidspunktet for publisering av emnetilbud og emnebeskrivelser. En kan med fordel benytte anledningen til å etablere en emnebeskrivelse også for det selvstendige arbeidet.

Studieadministrativ avdeling mener det ikke er grunn til å problematisere det faktum at studentene på tidspunktet for publisering av emnetilbudet til våren allerede har søkt om veileder og eventuelt søkt om å få skrive alene.

I vår forskrift om fulltidsstudiene er det fastsatt en særlig sensurfrist på 30 virkedager på masteroppgaven. Med mindre vi ber styret endre denne, må organisasjonen rigges på et vis som gjør det praktisk mulig å gjennomføre et muntlig forsvar av masteroppgaven innenfor denne tidsrammen.

Hvorvidt innføring av en slik ordning fordrer endring av vår forskrift om fulltidsstudiene må vurderes nærmere når det er tatt en beslutning om innføring.

Lenker til kilder:

- [Masteroppgave - Universitetet i Bergen, Juridisk fakultet](#)
- [Masteroppgave - Universitetet i Oslo, Juridisk fakultet](#)
- [Masteroppgave - OsloMet, øk.adm.](#)

KARAKTERPRAKSIS I PROFILER OG INSTITUTT

Saksbehandler Kjetil Larssen
Arkivreferanse 26/05905-1

Utvalg

Møtedato
11.09.2026

Utvalgsnr
23/26

Forslag til vedtak:

Vedtak utformes i møtet

Bakgrunn:

Utdanningsutvalget har tidligere (sist i sak 12/26, i møtet 15. april 2026) diskutert inflasjon i høyere karakterer ved høyskolen generelt, og begrenset bruk av karakterskalaen. Relatert til dette er det kommet innspill om å vurdere og diskutere hvorvidt det er systematiske skjevheter i bruk av karakterskalaen ved NHH mellom profiler i MØA og mellom institutter.

I denne saken presenteres gjennomsnittskarakterer for de ulike profilene og instituttene i perioden 2018-2025. Utdanningsutvalget oppfordres til å diskutere hvorvidt forskjellene og utviklingstrekkene gir grunn til bekymring, og hvilke tiltak som eventuelt kan innføres.

Generelt om karakterskalaen

Utgangspunktet er at karakterskalaen i norsk høyere utdanning er kriteriebasert og ikke fordelingsbasert. De kvalitative karakterbeskrivelsene er gjengitt i tabellen nedenfor.

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonene tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Prinsippene fastsettes i [Retningslinjer for bruk av det nasjonale karaktersystemet](#), publisert av daværende Utdannings- og forskningsdepartementet 10. mai 2004.

Her slås grunnprinsipper for karakterskalaen fast, og det viktigste:

1. *Karaktersettingen skal ta utgangspunkt i den verbale beskrivelse som er gitt av prestasjoner på de enkelte nivåene, der karakteren C skal gi uttrykk for en jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder og karakteren A for en fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Den verbale beskrivelsen må forstås med referanse til anerkjente faglige standarder for det aktuelle studiet og de kunnskapsmål som er satt for det enkelte program eller emne. Kravene vil naturlig stige fra lavere til høyere studienivå. Det eksisterer således ingen forhåndsgitt fordeling av karakterer som noe eksamens- eller studiekull skal "presses" inn i.*

Departementet skriver videre: «Når disse prinsippene legges til grunn, er det departementets oppfatning at det norske karaktersystemet vil være i tråd med ECTS-systemets karaktersystem, slik at det generelt ikke vil være nødvendig å oversette norske karakterer til ECTS.»

Prinsippene er senere gjentatt og bekreftet flere ganger, senest i lovproposisjonen i forbindelse med vedtak av ny universitets- og høyskolelov ([Prop. 126 L \(2022-2023\)](#)).

Karakterbruk ved NHH

Det er stilt spørsmål ved hvorvidt karakterbruken på NHH varierer mellom profilene i MØA og/eller mellom instituttene. Tabell 1 nedenfor viser gjennomsnittlig snittkarakter på vitnemål i MØA per uteksamineringsår. Ser vi først på snittet samlet i MØA finner vi en stigende trend til og med 2021, før vi får et fall i 2022 med påfølgende gjenopptatt stigning. Det er naturlig å se fallet i 2022 i sammenheng med pandemien og de store omveltningene i både undervisning og vurdering som fulgte under denne. For å visualisere forskjeller mellom profilene over tid, er profiler som ligger over gjennomsnittet i det angitte år merket med grønt, og profiler under snittet merket rødt. Datamaterialet inkluderer dessverre ikke studenter tatt opp gjennom det internasjonale opptaket.

Hovedprofil	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ACC							4,10	3,75
BAN	4,25	4,35	4,25	4,19	4,17	4,14	4,25	4,22
BUS	3,98	3,98	3,97	3,95	3,98	3,97	4,01	4,04
ECN	3,98	4,15	4,15	4,29	4,16	4,14	4,07	4,43
ECO	4,29	4,18	3,97	4,23	4,03	4,51	4,23	4,37
ENE	3,85	3,98	4,22	3,92	4,14	4,09	4,15	4,15
FIE	4,15	4,17	4,18	4,25	4,13	4,15	4,15	4,19
INB	3,75	3,42	3,94	4,06	3,33			
MBM	4,00	4,29	4,08	4,18	3,93	4,04	4,39	4,50
NBD			4,02	4,14	3,94			
STR	4,05	4,05	4,17	4,16	4,09	4,15	4,14	4,17
Snitt	4,06	4,10	4,12	4,14	4,09	4,10	4,13	4,17

Tabell 1: Gjennomsnittlig karaktersnitt på vitnemål i uteksamineringsår i MØA. A=5, B=4 etc. Karaktersnitt over gjennomsnittet er markert som grønn, og lavere som rød.

Oppsummert ligger FIE og BAN uten unntak over gjennomsnittet, mens ECN er over snittet i seks av åtte år. Om vi ser bort fra den nedlagte INB-profilen og ACC som kun har to år med vitnemål i materialet, er BUS den eneste profilen som konsekvent ligger under snittet. Resterende profiler varierer fra år til år.

For å gå noe dypere er det hentet ut karakterdata på emnenivå for hvert institutt i samme masterprogram. Emnene er vektet etter antall møtt. Det mest slående i oversikten er stabiliteten over tid, hvor SOL og FSK ligger øverst alle årene. I seks av åtte år er FOR det tredje instituttet på toppen. Det er foreløpig ikke gjort nærmere analyser av hvilke emner i instituttenes porteføljer som bidrar til høyt/lavt karaktergjennomsnitt, og om det er spesielle kjennetegn for disse.

Institutt	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
FIN	3,71	3,64	3,91	3,82	3,79	3,85	3,81	3,79
FOR	3,73	3,78	3,66	3,85	3,88	3,86	3,83	3,91
RRR	3,51	3,53	3,64	3,57	3,52	3,45	3,64	3,48
SAM	3,63	3,53	3,78	3,66	3,66	3,70	3,77	3,93
FSK	4,08	3,89	3,86	3,94	4,34	4,24	4,30	4,27
SOL	4,06	4,05	4,04	4,05	3,98	3,99	4,00	4,12

Tabell 2: Vektet gjennomsnitt i instituttets emner i MØA. De tre instituttene med høyest gjennomsnitt hvert år er markert med grønt, de tre med lavest med rødt. A=5, B=4 etc.

For sammenlikningens skyld har vi i tabell 3 gjort samme øvelse for BØA.

Institutt	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
FIN	3,92	3,82	4,04	3,97	3,62	3,45	3,65	3,90
FOR	3,39	3,32	3,41	3,53	3,47	3,50	3,61	3,69
RRR	3,37	3,40	3,41	3,54	3,65	3,56	3,68	3,65
SAM	3,50	3,64	3,75	3,62	3,46	3,45	3,64	3,91
FSK	4,05	4,13	4,21	4,33	4,03	4,01	4,30	4,35
SOL	3,87	3,79	3,78	3,91	3,83	3,84	3,91	3,95

Tabell 3: Vektet gjennomsnitt i instituttets emner i BØA. De tre instituttene med høyest gjennomsnitt hvert år er markert med grønt, de tre med lavest med rødt. A=5, B=4 etc.

Da det foreløpig er svært få datapunkter i BEDS, har vi ikke inkludert disse i oversikten.

Samlet viser tallene en økning i karakternivå, og små, men stabile, forskjeller i karaktergjennomsnitt mellom profiler og institutter.

Utdanningsutvalget inviteres derfor til å drøfte om det bør gjennomføres nærmere analyser av blant annet emnesammensetning, studentgrunnlag, vurderingsformer og karakterfordelinger, og om karakterbruken bør følges opp mer systematisk over tid.

PROREKTOR ORIENTERER 4/26

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 25/03733-12

Utvalg

Møtedato
11.09.2026

Utvalgsnr
24/26

Forslag til vedtak:

Utvalget tar saken til orientering

Bakgrunn:

Prorektor for utdanning orienterer om dagsaktuelle saker og om status for saker fra tidligere møter.

EVENTUELT 4/26

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 25/03731-7

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
11.09.2026

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Eventuelle vedtak formuleres i møtet